

I. Verslag van een schriftelijk overleg

21 501-34 Raad voor Onderwijs, Jeugdzaken en Cultuur
Nr. Verslag van een schriftelijk overleg

Aanvullende reactie van de minister voor Jeugd en Gezin

Zoals door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in zijn reactie op het verslag van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (TK 2008-2009, 21501, nr. 34) aangekondigd, ontvangt u onderstaand de reactie op vragen en opmerkingen over de informele bijeenkomst voor gezinsministers van 4-5 februari 2009.

Inhoudsopgave

- I Vragen en opmerkingen
- II Reactie

I Vragen en opmerkingen

Tijdens de Informele bijeenkomst van EU-gezinsministers op 4 en 5 februari jongstleden stond het thema 'Europese werkgelegenheidsstrategie en kinderopvang' centraal.

De leden van de CDA-fractie betreuren het dat minister Rouvoet met het verslag van de informele bijeenkomst van gezinsministers de Kamer geen inzicht geeft in wat de inbreng van Nederland geweest is. Het is interessant om te zien op welke punten er discussie ontstond, onder andere de vrije keuze van ouders om arbeid en zorg naar eigen goeddunken in te vullen, waarbij Oost-Europese landen benadrukten dat de 'specialisatie' van arbeid (de man) en zorg (de vrouw) aan de lidstaten of gezinnen over ter laten. Werd dit punt ook betrokken bij de geuite bezorgdheid onder de lidstaten ten aanzien van het te lage geboortecijfer, zo vragen deze leden.

Ook willen de leden van deze fractie weten hoe de minister heeft gereageerd op het voorstel van het voorzitterschap om vrouwen die zich volledig wijden aan de zorg voor hun kleine kinderen daarvoor te herwaarderen/belonen? Wat was nou het uiteindelijke voorstel van het voorzitterschap: herwaarderen of belonen, waarbij de leden van de CDA-fractie onder het laatste een financiële (materiële) beloning verstaan.

De discussie krijgt een vervolg in de bijeenkomsten van ministers van Sociale Zaken. De leden van de CDA-fractie gaan ervan uit dat hiermee niet bedoeld wordt dat de ministers voor Jeugd en Gezin hiermee hun discussie hebben afgesloten. Is dat waar, zo vragen zij. In hoeverre gebruikt Nederland dergelijke debatten met Europese collega's om ook op nationaal niveau te komen met formulering van departementoverstijgend beleid? Is er overleg geweest met de minister van Sociale Zaken en wat is daarbij de input van de minister voor Jeugd en Gezin geweest?

II Reactie

Tijdens de informele bijeenkomst van EU-gezinsministers op 4 en 5 februari jongstleden stond het thema 'Europese werkgelegenheidsstrategie en kinderopvang' centraal. De inbreng tijdens de informele bijeenkomst van de gezinsministers is mondeling en zoals de titel van de bijeenkomst aangeeft redelijk informeel. Achtergrond van deze bijeenkomsten is de open coördinatie methode van de Europese Commissie. Dat betekent dat de gezinsministers uit de verschillende lidstaten van de EU elkaar halfjaarlijks ontmoeten om over actuele ontwikkelingen op het terrein van het gezinsbeleid te spreken. Deze bijeenkomsten zijn overigens niet besluitvormend.

Zoals in de nota gezinsbeleid met de titel 'De kracht van het gezin' (TK 2008-2009, 30512, nr. 4) verwoord is ook tijdens de informele bijeenkomst in Praag benadrukt dat de overheid in Nederland niet aan ouders dicteert hoe zij de combinatie van gezin en werk indelen. De rol van de overheid is op dit terrein vooral voorwaardenscheppend. Het kabinet wil dan ook de keuzevrijheid van ouders faciliteren.

Bijzonder aan de Nederlandse situatie is vooral het werken in deeltijd. Tijdens de bijeenkomst in Praag is dan ook van Nederlandse zijde benadrukt dat naast een aantal ouders dat al dan niet tijdelijk voor het kostwinnersmodel kiest de oplossing voor een groot aantal ouders niet de keuze tussen werk en gezin is maar de combinatie van gezin én werk.

Een aantal EU-landen sprak tijdens de bijeenkomst inderdaad over een negatief verband tussen de arbeidsparticipatie van vrouwen en het lage aantal geboorten in Europa. Andere landen benadrukten overigens juist dat in landen met een hoge arbeidsparticipatie van vrouwen ook meer kinderen worden geboren.

Nederland heeft aangegeven te willen blijven uitgaan van de afspraken die tijdens de Europese Raad in Barcelona in 2002 (zogenaamde Barcelona criteria) zijn gemaakt over het aanbod van kinderopvang in de lidstaten. Het afgesproken doel is dat de lidstaten zorg dragen voor een opvangaanbod van:

- o tenminste 33% voor kinderen tot drie jaar;
- o tenminste 90% voor kinderen van drie tot de leerplichtige leeftijd.

Nederland voldoet overigens aan deze normen en ondersteunt hiermee de keuzevrijheid van ouders.

Tsjechië heeft in de context van de EU beleidscoördinatie de boodschap willen uitdragen dat ouders een belangrijke bijdrage aan de samenleving leveren door zich aan de opvoeding van hun kinderen te wijden, een boodschap die door Nederland op zichzelf wordt onderschreven. Tsjechië heeft het belang dat in de Lissabon-strategie (2000) wordt gehecht aan betaalde arbeid voor mannen en vrouwen (enigszins) willen nuanceren. Tsjechië was om deze reden ook kritisch over de kwantitatieve doelstellingen van de EU op het terrein van kinderopvang (Barcelona criteria). Het is duidelijk dat over het door Tsjechië aangesneden thema uiteenlopend wordt gedacht binnen de EU. Het wezen van beleidscoördinatie is dat hier ook ruimte voor bestaat. Tot bindende afspraken hebben de gevoerde gedachtewisselingen niet geleid. Ook de Barcelona criteria blijven gelden.

Verder heeft het Tsjechische voorzitterschap tijdens de behandeling van de richtlijnen 'gelijke behandeling van meewerkende echtgenotes' en 'verbetering van de gezondheid en veiligheid van zwangere vrouwen en vrouwen in de lactatieperiode' (richtlijn zwangerschap en bevallingsverlof) vragen gesteld. Voor de antwoorden hierop wordt verwezen naar eerdere briefwisselingen met de Kamer en de geannoteerde agenda voor de EPSCO Raad op 8-9 juni aanstaande die de Kamer binnenkort ontvangt.

Wat de interdepartementale samenwerking op nationaal niveau betreft vindt over het gezinsbeleid in brede zin afstemming plaats tussen Jeugd & Gezin en in het bijzonder Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Justitie en WWI. Dit geldt ook voor de voorbereiding van informele bijeenkomsten van de EU-gezinsministers zoals die in Praag van februari jongstleden.